

2023

HMAR

(Modern Indian Language)

Full Marks : 100

Pass Marks : 33

Time : Three hours

UNIT – I (PROSE)

25 Marks

1. Pi le pu haiin 'Pielral' kha tuhai chan dinga an lo sie hlak am a ni a ? 1
2. Hi indawnnahai hi thumal 20 vel sengin dawn rawh : 2×5=10
  - (a) Pi le pu haiin ieng leia Sinlung kha an lo suoksan am a ni a ?
  - (b) Chulram fangtu kha ieng leia a khuo sâwt am a ni a ?
  - (c) Khuongpuitlur le a ngaizawngnu'n ieng leia khawtlâng hril le rèl an hlaw am ?
  - (d) 'Father of Indian Constitution' ti hming puttú chu tu am a ni a ?
  - (e) AIDS laka inthawka invèngna lampui pawimaw tak chu iem a ni a ?
3. Hi indawnnahai hi thumal 30 vel ve vein dawn rawh : 3×2=6
  - (a) Ieng leia pi le huna khan thangsuo an lo ngaisang èm èm am a ni a ?
  - (b) Ieng leia B R Ambedkar khan lekha nasa taka a'n chùk am a ni a ?

P.T.O.

4. Hi indawnnahai hi thumal 40 vel ve vein dawn rawh : 4×2=8
- (a) Khuongpuitlur le Sieli an innci naw hi, tu lei tak am niin i hriet a ?
- (b) AIDS kai theina tlangpuihai ziek rawh.

UNIT– II (POETRY)

25 Marks

5. Hi indawnnahai hi thumal 10 velin dawn rawh :
'Phut Thar Nawk Thei Ni Lang' phuoktu hi tu am a ni a ? 1
6. Hi indawnnahai dawnna hi thumal 20 vel sengin ziek rawh. 2×5=10
- (a) Ieng leia hlaphuoktu'n 'Zion Khawpui' thlir zing dinga a 'thlarau' a'n fui am ?
- (b) 'Vanhnuoi siemtu, khawvel le hring ta di'n a'n phal angin' ti hi hrilfie rawh.
- (c) Santu Kan Ngai Che ti hla a, Buoina tuiin a len haiin tu am an ngai a ?
- (d) 'Lairam ang tho' ti hi, ieng tina am a ni a ?
- (e) In inchuklai bua hla i hriet tak châng khat indik takin ziek dawh rawh.
7. Hi indawnnahai hi thumal 30 velin dawn rawh : 3×2=6
- (a) L. Keivomin hnam tin chawldamna dinga an inbuotsai dân iengtin am a'n zàwt a ?
- (b) Kama Sungte'n a 'Lungrunpui' ta dinga a'n phal zie iengtin am a'n zàwt a ?
8. Hi indawnnahai hi thumal 40 vel ve vein dawn rawh : 4×2=8
- (a) Zion Khawpui phuoktu'n Zion khawpui a ngai zie ziek rawh.
- (b) Phut Thar Nawk Thei Ni Lang ti hlain a hril tum tak nia i hriet ziek rawh.

UNIT – III (READING)

10 Marks

9. Thuziek hi tiem rawh :

Nehemia hi mi ringum le indik, a sinthawnaa ringum le indik taka sin thaw hlak a ni leiin, Lal Artazerzia khawma a iringzo em em el a nih. Pathienin Ama rawngbawltu dinga A hmang nuomhai hi mi depde le nghetlo an um ngai nawh. Mi tam takin, “Pathienin A mi thlawp am ?” an ti lain, Abraham Lincoln ruok chun, “ ‘Pathienin A mi thlawp am?’ ti lovin, ‘ Kei hin Pathien ka thlawp am?’ ka ti lem hlak” a ti ve tlat hlak. Pathienin mi awn sien ei nuom hlak a. Ama tieng ei awn ngai bawk si nawh. Ei beiseina a thlawp hlak hi, eini’n ei zir naw lei niin ka hriet hlak.

- A. A hnuoia thumalhai le inhnai, a chung a thuzieka inthawk khin la suok rawh.
- (i) Inngatna tlak ni lo 1
- (ii) Thaw hmunkhat 1
- B. A hnuoia indawmna hai hi pakhat lem lem dawn rawh. 2

Nehemia hi ieng ang mi am a ni a?

Annawleh,

Ei beiseina a thlawp hlak hi ieng lei am ni dingin i ring a ?

10. A hnuoia thuziek hi ngun takin tiem rawh :

Mi changkang le mi nawlpui chung a ka ngai hlak hai, fak le dawn thila inthunun thei der lo ka hmu chang hin, mak tinain ka sip hlak. Hieng hin ka ngaituo a. Du du fa a, dit dit nei hi mihriem damsan ni si lovin, chuong ang thaw thei le ni thei chu,

hnuoi mihriem 100-a 90 deuthaw hin ei inhnar hlak niin ka hriet a. Pawi ka ti thei hle. Ei fâk le ei dâwn hin thu tam tak a hril a. I fâk-le-dâwn le ka fâk-le-dâwn hin ieng ang mi am i ni a? ka ni a? ei ni a? ti chieng takin a hril hlak. Fâk le dâwn thila inthunun thei hin thil dang danga khawm inthunun theina a siem leiin, mi chu ieng ang mi am a nih ti i hriet theina dingin, a hmaah fâk-le-dâwn thil tam tak sie rawh. Fa hêm huom le dâwn hêm huom mi hrim hrim chu, mi phut khat, mi insumtheilo, mi ti hlêm hluom an ni zat zat hlak. Mani hnuk chitê khawm thunun theilot chun, khaw lai ram ropui khawm mi'n tlun naw nih ti hi zing nisuok anga inkhêl ngai lo chu a nih.

(a) A chung a thuzieka inthawk khin thupui pawimaw zuol la suok la, ziek thla rawh. 3

(b) Thu pawimaw i lak suokhai chu a summary ziek rawh. 3

UNIT – IV (WRITING)

30 Marks

11. In School-a General Secretary i ni a. School in sukfai ding thu 'Notice' ziek rawh. 3
12. I ruolhai le Sendra Hills-a inthawka Loktak Lake in thlir thu Diary-a i ziek dan ding ang takin ziek rawh 3
13. The Imphal Free Press Reporter i ni a. Imphal Airport bula Motor Accident i tuok fûk chu News report ziek rawh. 4

14. "Ka Tawnmang" ti thupui hmangin hla tawi pakhat phuok rawh. 4
15. Thumal 150 velin lekha i tiem dan i nu le pa kuomah lekhathawnin hril rawh. 6
16. A hnuoia thupui pakhat lem lem hi thuma 1200 velin Essay ziek rawh : 10

Hrisel ding chun fäk le dāwna fimkhur a pawimaw.

Annawleh,

Taima taka lekha inchktu chun hlawtlingna a changh lak.

UNIT – V (GRAMMAR)

10 Marks

17. A hnuoia hai hi a'n dik lemhai ziek dawk rawh : 1×3=3
- (a) Shillong-a inzin kanuom / Shillong-a inzin ka nuom.
- (b) In sungkuo in dam tlàng am ? / In suongku in dam tlàng am ?
- (c) Bawngchal lien deü a'n be ùl ùl / Bawngchal lien deu a'n be àl àl.
18. A hnuoia hai hi ziek dik rawh : 1×3=3
- (a) Fe ta dêr no roh
- (b) Ka lung a oi no khop el
- (c) Mi thrangpui roh

19. A hnuoia hai hi a'n dik tak thlang rawh :

1×4=4

A. Roman script-ah-

(i) 'Ch' a um nawh

(ii) 'T' a um nawh

(iii) 'U' a um nawh

(iv) 'K' a um nawh

B. A hnuoia hai laia 'diphthong' ni lo chu-

(i) 'Ei' hi a nih

(ii) 'Ui' hi a nih

(iii) 'Uoi' hi a nih

(iv) 'K' a um nawh

C. Hmar Hawrawpah Vowel-

(i) 5a um

(ii) 7a um

(iii) 6a um

(iv) 8a um

D. A hnuoia hai laia 'triphong' ni lo chu –

(i) 'Uoi' hi a nih

(ii) 'Icu' hi a nih

(iii) 'Uo' hi a nih

(iv) 'Iei' hi a nih